

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' נשא ב' סיון תשס"ה

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 254

פנינים יקרים

נשא את ראש בני גרשון גם הם (ד', כ"ט)... והנה בחינת בני גרשון הם הצדיקים המגורשים בעוה"ז וכל ימיהם הם בצער והם כגרים לא ישבעו בטובה, עליהם אמר הכתוב כי גם אותם צריכים לנשא את ראשם לבית אבותם ולומר רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה - כי צריכים בעוה"ז לעבוד ולמשא, דהיינו לעבוד את ה' ולמשא במדת הסבלנות לבל יקשה בעיניו על ככה רק לקבל הכל באהבה. (תפארת שלמה)

צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זכ וכל טמא לנפש (ה', ב') צו לשון התחברות ע"י התועדות חברים בצוותא וישלחו מן המחנה כל צרוע נצלים מלשון הרע, וכל זכ - מפגם היסוד, וכל טמא לנפש - מחסרון אמונה המטמא את הנפש.

המקריב ביום הראשון את קרבנו נחשון ... - וקרבנו קצרת כסף אחת (ז', י"ב - י"ג) מה טעם חזרה ונשנתה פעמיים המלה קרבנו ברם כיון שצוה השי"ת שמקריב הראשון יהיה נחשון בא נחשון לירי יסורים בושח וכלמה. מי אנכי כי אוכה להיות המקריב הראשון. יסורים אלו חשובים בפני הקב"ה כאלו הקריב את עצמו. (מאור ושמש)

כף אחת עשרה זהב (י', י"ד) ע"ד מאחו"ל עשר כדי שתתעשר, כף אחת עשרה, יד הנותנת מעשר זה יתמלא בזהב ... (אמרי חיים)

ויעש כן אהרן (ח', ג') להגיד שבחו של אהרן שלא שנה (רש"י) טבעו של אדם שמתפעל מעצמו כאשר עולה למדרגה רמה, ואלו אהרן הכהן עשה את עצמו כמנורה שאינה מרגישה אם היא גבוהה או נמוכה כך גם הוא לא נתפעל כלל מעלייתו למדרגות יותר רמות - שלא שינה. (שפתי קודש)

והאיש משה עניו מאד מכל האדם (י"ב, ג') ישנה ענווה פסולה שאדם נוהג עניויות על מנת שיזכה בתהילה ועל כן כשהוא נוכח לראות שמרגנים אחריו שהוא בעל גאווה ולא עניו הריהו משליך את הענוה מאחרי גבו אבל העניו האמיתי נשאר עניו גם כאשר הכריות חושדות בו בגאווה, וזהו ותדבר מרים ואהרן במשה הם דברו במשה שהוא בגאווה, ואעפ"כ משה עניו מאד מכל האדם הרי זה סימן של ענוה אמיתי. (כתב סופר)

פנינים יקרים על חג השבועות - זמן מתן תורתנו

החודש השלישי הוא חודש סיון שמזלו תאומים לרמזו כי בלעדי האחדות ואחוות רעים אי אפשר לקיים את התורה כי רק ע"י איחוד הלבבות נחשבים כחטיבה אחת והתורה מתקיימת על ידם. (ילקוט הגרשוני)

שבועות הוא היום היותר יקר מכל השנה, ואולי כי בגמ' איתא עבירה מכבה מצוה ואין עבירה מכבה תורה ואין ספק כי ע"י קבלת עול תורה אין מגיע לידי עבירה, וזאת חשיבות יום הזה יום קבלת התורה ויש לכל בני ישראל חלק בתורה מורשה קהלת יעקב. (בית ישראל)

עיקר ענין התורה היא קבלת התורה, לקבל על עצמו עול התורה, לפיכך אמרו חז"ל שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית אם ישראל מקבלין את התורה ולא היה התנאי אם יקיימו התורה כי העיקר הוא קבלת עול התורה דכשלוך בעשיה אינו מביא עוד חורבן. ועיקר החרבן הוא ע"י פריקת עול התורה ... (בית ישראל)

זהו הרמז במתן תורה שכפה עליהם הר כגיגית וכו' אע"פ שיכפה עליהם חלילה משא הרב הכבידים על שכמם אעפ"כ יקבלו הכל לטובה - וז"ל שבכריתות הברית התנה עמהם שאע"פ שיהי לפעמים גזרה שהיא כחוק בלא טעם אעפ"כ אל יקשה בעיניך למה עשה ה' ככה. וגם צריך לקבל המשפט בחינת יסורים לבלתי יפול ח"ו מעבודת השי"ת כי הכל לטובה. (תפארת שלמה)

הכל מודים דבעצרת בעינן נמי לכם, בחג השבועות בעת התפלה עסוקים בחציו של הלכם ובשעת הסעודה מקיימים את החציו לה'. (אהבת ישראל)

קטע'ס אשיחת הרא"ש ז"ע א"ש פארשט ויש תלפ"א (לפנות באקרי). נכתב ע"י הר"פ כפ' הבית.

{השיחה הנ"ל רשמתי בשעתו צורה של קטעים.}

ללמוד מהקיצות

גורם את ההיפך המוחלט. מפני שהעצבות באה מזה שהאדם אינו מוכן להשלים עם המצב ואינו מוכן להודות על כשלונותיו, אפילו על כשלון כל כך פשוט וקל. זה שאינו מוכן להשלים עם המצב בא מתוך תחושת גאווה ועליונות והיא המונעת ממנו התבוננות אפילו בצורה הקלה ביותר וכ"ש כאשר מצטוו להתבונן בהכרת המציאות העצמי במצבים יותר מסובכים.

לכן צריך האדם לקבוע לעצמו סדר בחיים שלא להזניח כל אירוע ומה שקורה לו בחיים ישתדל להתבונן עד כמה שידו מגעת ולהגיע למסקנות שבדאי שיש בהם כוון בהכרת המציאות העצמית ובדבקותו בבורא יתברך שמו, אלא שלא יתן לעצבות ולדכדוך לשלוט עליו, וככל שנתמיד בדבר, נזכה בעז"ה להתקרב בהשגת המטרה למענה נבראנו.

נקוט כלל זה בידך שכל מה שקורה בחיים בא ללמד, ועל האדם לנצל את הסיבה שנגרמת לו בכדי ללמוד מזה משהו בהליכות חיים. הרא"ש זצ"ל סיפר על עצמו שבילילה לפני שהלך לישון שם את גרביו שלא במקומם כשקם בבוקר לא מצאן מיד וחיפשו זמן עד שמצאן. גם סיפור זה בא ללמד, האדם צריך לדעת שהקב"ה מנע ממנו את האפשרות למצוא את הגרביים מיד כי רצה ללמד אותו פרק במדת העצלות איך שניתן במעט תשומת לב ראויה למנוע סבל ומאמץ מיותר.

אירוע זה די ללמד דעת לכל החיים ולכל הדוגמאות הנוספות שיכולים לבא על האדם, ואכן האדם מסוגל לקחת אירוע זה כדוגמא לכל החיים, אמנם קיים תנאי מפורש שלא יעשה זאת מתוך הרגשת עצבות ודכדוך כי תחושת העצבות

לכל אחד יש נקודה טובה

במעמד זה הרחיב הרא"ש את הדבור אודות החברות שהיתה לו עם הרג"ק זצ"ל כאשר בשיחות המשותפות ובלמודים המשותפים הצליחו לגלות את המעלות הטובות של חברו ולהעזר בנקודות טובות אלו. לשם דוגמא אמר הרא"ש שלהרג"ק היתה מעלה בכח הלמוד וההתמדה, לעומת הכח והשאפה להרתם למעשי החסד קיבל מהרא"ש. בשיחות המשותפות הובהר שהמעלות הללו אינה נחלת הפרט כי תמיד נמצאים בסכנה, שכוחות אלו ילקחו מהם. בשיחות המשותפות הוכח שלולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי (תהלים צ"ד) כך שגם כח התורה וגם כח החסד תלויים בחסדי השי"ת בכל עת ורגע. והשי"ת הוא זה שקובע איזה נקודה טובה תקבע לאדם זה ואיזה נקודה טובה תקבע לאדם אחר. ולכך אין מקום להתגאות על הנקודה הטובה שלו דהלא בפועל

לכל אחד יש נקודה טובה המסוגלת להקרין על עצמו ועל הסובב. המסוגלות לתת בטוי נכון ולגלות את הנקודה הטובה תלויה בכח החברות האמיתית שיש לו עם החבר, כך שבכח האחדות משיגים את שני הדברים שהם בעצם אחד. בכח החברות והאחדות ניתן לגלות את הנקודה הטובה שיש לכל אחד, וכאשר מגלים את הנקודה הטובה שיש לכל אחד קיימת אפשרות שהחבר יושפע לטובה בכח הנקודה הטובה שיש לחברו.

התועלת שכל חבר יכול להשיג מחברו תלויה במהות הקשר ובנכונות להיות סבלני כלפי החבר. בלי שום ספק הבעלי"ד אינו מפרגן חברים טובים כאלו אשר כל אחד יוכל לגלות את הנקודה הפנימית של חברו ולהיות מושפעים ומשפיעים זה אל זה בצד המועיל ביותר ולכך מכביד הבעלי"ד על החברות ומעורר חוסר סבלנות אחד כלפי השני וכד'.

ג. ועתה לא די בזה שמגלים את הנקודות הטובות שיש לחבר אלא צריכים להיות בקשר להלכה ולמעשה ולשאוב מהחבר מהנקודות הטובות שלו ולהשפיע על החבר מהנקודות הטובות של עצמו, רק כך נוכל לנצל את החברות בכוון המועיל.

הרא"ש ציין בצער שכואב לו מאד על שיש חברים שלא עוברים איתו את כל השלבים המועילים של הקשר. הרא"ש הסביר שהחברים הקשורים אליו יצרו מצב חיובי של רבוי דיבורים, יש קשר יש חברות. הקשר הזה והחברות הזאת הביאו להיות שופעים בדבורי קודש בעמקות מיוחדת ובכירורים נרחבים, וכן בהכרה ששפע הדיבורים באים מכח ההשגחה הפרטית ומכח החברות הטובה שיש בינינו, אבל כל זה אינו מספיק אם לא יקרין כל אחד מהנקודות הטובות שלו להשפיע בכח ובפועל ממש. כי לא מספיק כח האחדות ולא מספיקה הדיבורים בלבד אלא שצריכים שהאחדות והדיבורים יביאו לתוצאות של ממש להלכה ולמעשה לכל אחד בנקודה שלו אחד במעשי החסד, ואחד בדיבורי חזוק עם אנשים הזקוקים לחזוק, ואחד בכתיבת דברי תורה ומכתבים, ואחד בהתחזקות בתפלה ובתורה. כל אחד בדרך שלו יבטא להלכה ולמעשה את הנקודות הטובות של עצמו ואת הנקודות הטובות ששאב מחברו בכח האחדות ובכח ההדברות.

הרא"ש סיים קטע זה באמרו שהתועלת המיוחדת שהיתה לו בקשרים עם הרג"ק היתה מחמת הסבלנות המיוחדת שהיה לאחד כלפי השני. הסבלנות מהוה המדד של התועלת בקשרי החברות ובהשפעה שיש מאחד על השני, הרא"ש ציין שראה בחוש כאשר היה יותר סבלנות היה יותר קל להשפיע מהנקודות הטובות של האחד כלפי השני. וככל שהסבלנות פקעה נמנעה ראית הנקודה הטובה של השני והשפעתה.

הרא"ש המשיך בתאור דבריו ואמר שאת מה שסיפר על הקשר עם הרג"ק אינו בגדר חידוש, כי כך צריך וכך יכול להיות אצל כל חבר וחבר בתנאי שהחברות תהיה אמיתית ותועלתית כדלהלן:

א. צריכים להיות באחדות אמיתית כי בלי אחדות אין כל סכוי לגלות את הנקודות הטובות שיש לשני מפני שמי שאינו באחדות אינו מסוגל לצאת מעצמו ולראות מעלות השני.

ב. צריכים להתאמץ להתבונן במעלות חבריו עד שיגלה את הנקודות הטובות כי לא תמיד מסוגלים להתבונן ולגלות בצורה נוחה וקלה. אבל אם יהיה באחדות וידע שלכל אחד יש נקודה טובה המסוגל להקרין על עצמו ועל המסובב בודאי יתאמץ מאד עד שסוף סוף יגלה את הנקודות הטובות שיש אצל החבר.

הסוד כהרף עין

היא שלא יעצור האדם במחשבתו על העבר בלבד אלא ימשוך את מחשבת העתיד לתוך מחשבת העבר עד שיחוש בהוה לא רק את הנסיון גם את הכשלון ולא רק מה שקורה לפני שהנסיון מגיע אלא גם יחוש מה שיקרה אחרי שהוא כבר נכשל ואיך הוא משוגע ולא מוצא מנוח בנפשו, ואיך שלא פעם קרה לו שאחרי הכשלון היה מתבייש מעצמו והיה מחפש איזה קבר להקבר מחמת הבושה שהתבייש מעצמו וגם קרה לפעמים שהעדיף את המות על פני הבזיונות הגדולים שעמד כנגדו.

אמרת העולם: העבר אין, העתיד עדיין, ההוה כהרף עין, א"כ דאגה מנין. נכון שיש רק הוה אבל בפועל ספורי העבר משפיעים על ההוה, אם האדם מכיר את מציאותו במצב הנוכחי על רקע זכרונותיו מהעבר הוא נמצא בפחד מהמציאות כי הוא חדור הכרה בסכנה הגדולה במצבו מפני שכשלונותיו שהיו לו בעבר עומדים לנגד עיניו, עד כדי כך שאינו מאמין שניתן בעצם להיות במצב אחר, על ידי זה הולכת וגוברת תחושת העצבות והיאוש באמרו לעצמו האם יש סכוי שנוכל להחזיק מעמד כאשר הנסיון יחזור? העצה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

254

שלא שמת לי לב בצורה הנכונה מפני שחשבתי שנוכל להתגבר או שחשבתי שלא נורא אם נכשל וכן על זה הדרך. מה קרה בסוף נכשלתי ולאחר שנכשלתי מצאתי את עצמי מבוזה מהחולשה שלי מהטנופת שסובב אותי, והייתי ממש משוגע מדוכדך מדוכה וכד' עד שלפעמים העדפתי את המות. את המחשבות האלו אני מחדיר בהכרה שכמו שהיה בעבר כן יהיה בעתיד ואז נהיה נחרד לקראת הבאות ונוזק זעקה גדולה ומרה רבש"ע תרחם עלי לכל אכשל בתוך הטנופת הזאת. ואז הקב"ה יצילהו בהרף עין זה באופן שיראה בבירור שלולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי כך שאין לו אפי' סיבה לטפוח על השכם ולומר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, כי יראה בבירור מתוך ההכרה והפחד מהכשלון שהכל מאת הבורא יתב"ש.

(פאשק יב/א כ"א 380"ה)

המחשבות האלו אינם ברמה של מחשבה בלבד. אלא צריכה להיות ברמה של הכרה, זאת אומרת שעליו לשחזר במוחו בהעמקה מיוחדת עד שיחוש איך שספורי העבר נצבים לנגד עיניו כספור בהוה. כמו כן יהי' לו גם הכח לשחזר את מה שעומד להיות בדקות הספורות הבאות איך שנכשל שוב ואיך ששוב נמצא באותו בוץ שהיה בעבר, הנה הוא בכשלון, הנה הוא כבר אחרי הכשלון, הנה הוא כבר מתבייש מעצמו, הנה הוא כבר מחפש את הקבר היכן להקבר, והנה הוא חש ברע ומעדיף במחשבתו את המות. וכן על זה הדרך. וזה ניתן להתחבר הכוונה לאמרת העולם העבר אין העתיד עדיין אבל בהרף עין של ההוה עליו לשחזר כראוי את העבר ואת העתיד ואז יצק להשי"ת מתוך פחד עמוק ואמיתי. לדוגמא: במצבו בהוה כאשר עולה לו איזה נסיון... העצה שלא יתן למחשבת ההוה להשתלט עליו אלא מיד יחשוב הלא בעבר היו לי נסיונות בזה הענין ומכיון

שהשמחה במעונם

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' להולדת הנינה

הר"ר משה קלירס ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר מרדכי קורנפלד ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר צבי הערש וייסמן ומשפ' להולדת הנכדה - הר"ר שמואל וייסמן ומשפ' להולדת הבת

הר"ר אפרים כרמי ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' להולדת הנכד - הר"ר שלמה ליברמן ומשפ' להולדת הבן

הר"ר שמעון קליין ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר משולם מורגנשטרן ומשפ' להולדת הנכדה - הר"ר אברהם מורגנשטרן ומשפ' להולדת הבת

הר"ר גדליה סגל ומשפ' לנישואי הנכד

הר"ר בנימין זאב סגל ומשפ' לנישואי הבן - הר"ר משה אהרן סגל לנישואיו

הר"ר דוד גולן ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

כוס תנחומין

למשפחת אורלנצ'יק הי"ו

על פטירתו ברמי ימיו של בנם אחיהם הר"ר חיים דוד ז"ל ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע